

Богословсько-церковне розуміння мирянства

Коли задуматись кожному з нас про перспективи молодіжних мирянських ініціатив, то постає фундаментальне питання про богословсько-таїнственний смисл нашого буття. Цей аспект відмінний від звичних тем, пов'язаних з мирянством, в яких йдеться про послуг Церкві, про контакт з єпископом, про добротину чи іншу суспільну діяльність, про міжнародні зв'язки тощо. Вся ця соціальна й виховна робота, безперечно, потрібна, однак вона не виявляє окремішності, унікальності особи мирянина.

Щоб говорити про основу ідентичності мирянина, треба сягнути у святу Тайну Миропомазання, через яку вірний стає мирянином. У цій Тайні охрещена людина отримує спеціальну місію – співдіяти в царському священстві Ісуса Христа, бути, певною мірою священником через “печать дару Святого Духа”.

Призначення мирянина – це бути “хорошим і переможним подвижником”, мати “божественну силу на перемогу всіх супротивних підступів”, “дозрівати в людину досконалу”. Остаточною метою життєдіяльності мирянина є “стати сином чи дочкою і наслідником небесного Царства”.

Подвижництво означає, зрозуміло, безкорисливу й гуманну діяльність у соціальній сфері, це відважна довготривала дія серед визначеного прошарку суспільства. Боротьба зі спокусами, проявами зла, поборювання нападків, що походять як від самої особистості, так і від світу – це теж соціальна дія, спрямована на сповнення притчі про сліпородженого: “щоб діла Божі виявились, поки дня я мушу робити діла того, хто послав мене” (Івана 9:3 – 40). Ще тут слід додати: “твердість, кріпкість і непохитність у православної вірі, любові й надії” – і ми вже ступили на ниву просвітницько-виховної діяльності мирянина. Всі ці дари людина отримує через святу Тайну Миропомазання, але вони не виявляються самі по собі, а вимагають взаємодії людини з Отцем, Сином і Духом.

Тут можливе і велике непорозуміння щодо мирянства як царського священства: це не статична, а динамічна сила – не так відносно світу, як відносно Бога. Саме Миропомазання, цей потужний імпульс, не є вистарчальним, якщо не супроводжується “ростом повноти Христової”, джерелом якої є “причастя Святого Тіла і чесної Крови Христа”.

Звідси походить сила царського священства, який носить у собі Духа. Такий стан перетворює Хрещення водою на Хрещення вогнем, яке є носієм енергії та скеровуючою силою для всіх прогнозованих і різноманітних механізмів людського спілкування, а зокрема, і мирянських ініціатив.

Наше мирянство – це помазання, але мирянам воно уділяється не заради самого помазального мира, а задля Духа Святого, завдяки котрому в нас нуртує духовна енергія. Ця божественна сила, яка через помазання миром освячує людську плоть, доповнюється і відновлюється в Христі через Причастя.

Таким чином, помазаник через суспільні, людські контакти спричиняє помазання собі подібних. Він, як царський священник, сягає мудрості для розбудови суспільних механізмів, тих, які необхідні для Царства Божого, котре вже присутнє на цій землі – в родині, Церкві, суспільстві (політиці, економіці, державі) – і стає видимим через співдію з Невидимими (у Бозі).

о. Протоєрей Михайло Димид